

Onderzoeksvoorstel

Gezocht:

Een organisatie met een publieke functie, op een of andere manier betaald met publiek geld, die in de afgelopen vijf jaar niet is getroffen door drastische koerswijzigingen en reorganisaties als gevolg van overheidsbeleid en waarvan aannemelijk is dat deze ook in de komende vier jaar voor dergelijke majeure veranderingsoperaties gespaard zal blijven.

Doel:

Nagaan hoe een organisatie met overwegend hoger opgeleid, professioneel ingesteld personeel zich gedraagt wanneer zij zich mag wijden aan haar normale taken en daarnaast zelf mag nadenken over eventueel noodzakelijke veranderingen.

Achtergrond van de vraag:

In de afgelopen vijftien jaar is er in de publieke sector enorm veel veranderd. In de wereld van de sociale zekerheid zijn uitkerende instanties diverse keren gereorganiseerd. Het wettelijk regime in deze sector is zo vaak gewijzigd dat uitsluitend juridisch geschoolde medewerkers dit konden bijhouden. Het einde is nog lang niet in zicht, want er zijn nieuwe plannen in de maak voor de WW en de WAO. Het onderwijs is vanuit het ministerie bestookt met een aanhoudende storm van plannen en nieuwe regels: er kwam een rugzakjes beleid (weer samen naar school), er kwamen kwaliteitskaarten, op de middelbare school werden MAVO en lager beroepsonderwijs samengevoegd tot het VMBO en het studiehuis deed zijn intrede. Op universiteiten moest men zich buigen over de invoering van de bachelor-master structuur, de verschuiving van onderzoeksgeld naar de zogeheten tweede geldstroom, de verplichte invoering van onderzoeksscholen waarvan de toekomstige status inmiddels ongewis is als gevolg van weer andere plannen, en de invoering van een nieuwe bestuursstructuur. De wereld van de jeugdzorg zal straks worden opgeschrikt door een nieuwe wet op de jeugdzorg die de 'één loketgedachte' en een betere coördinatie tussen verschillende organisaties moet gaan brengen. De wereld van zorg en welzijn zal helemaal worden herschikt als de wet maatschappelijke ondersteuning wordt ingevoerd, een wet die voorziet in een regierol voor gemeenten op dit terrein, en die voorts moet leiden tot een decentraal aanbod van voorzieningen en een daarop aangepast aanbod van organisaties. In de gezondheidszorg heeft men de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuwe financieringsstructuur waarvan zogeheten 'diagnose-behandelcombinaties' de hoeksteen vormen en heeft men veel energie moeten besteden aan het construeren en invoeren van prestatie-indicatoren. In de nabije toekomst krijgt men daar te maken met de voorgenomen stelselwijziging ziektekostenverzekering.

Door al deze wijzigingen en voorgenomen wijzigingen hebben wetenschappers inmiddels een vrij goed inzicht in het gedrag van medewerkers in wat wij hier aanduiden als publieke-organisaties-in-permanente-verandering. Zo is bekend dat medewerkers vaak proberen te vluchten naar organisaties die net een wijziging achter de rug hebben en waarvan men hoopt dat deze nu even een tijdje met rust gelaten zullen worden (vaak tegen beter in). Bekend is ook dat oudere medewerkers, die diverse wijzigingen achter elkaar hebben beleefd, cynisch kunnen worden en gaan verlangen naar hun pensioen (het grote animo voor vut en vroeg-pensioen regelingen laat zich wellicht gedeeltelijk hieruit verklaren). En ten slotte staat vast dat veel medewerkers in de publieke sector een vermogen hebben ontwikkeld om zo goed en zo kwaad als het gaat langs beleidswijzigingen heen te leven; hun arbeidsethos zegt hen dat het werk toch gewoon gedaan moet worden en dat de cliënt, patiënt, leerling of student niet verantwoordelijk is voor 'al die toestanden'. Hij of zij moet geholpen, behandeld of onderwezen worden en daarmee uit.

Wat we niet goed meer weten is hoe medewerkers zich gedragen in een publieke-organisatie-in-rust. Ons voorgenomen onderzoek beoogt in deze leemte te voorzien.

Belang van de vraag:

Het belang van de vraag is in eerste instantie zuiver wetenschappelijk. Er is vooralsnog geen enkele politieke stroming die van plan is organisaties met een publieke functie een tijdje met rust te laten. Linkse politieke partijen denken *qualitate qua* progressief te moeten zijn, en dat impliceert veranderingen. Rechtse politieke partijen leggen een ongeëvenaarde veranderingsgezindheid aan de dag, omdat zij ervan overtuigd zijn dat het land over enkele jaren rijp voor de sloop is als zij nu de publieke sector met rust zouden laten. En conservatief Nederland vindt dat het land volledig op de schop moet om ondergesneeuwde waardevolle tradities boven tafel te krijgen.

Waarborgen:

Wij begrijpen dat organisaties die met rust gelaten zijn en de komende vier jaar vermoedelijk ook nog eens met rust gelaten zullen worden, niet staan te trappelen om te participeren in een onderzoek. Vermoedelijk hebben zij het idee dat zij door de overheid vergeten zijn en zij hopen dit tot nader order zo te houden. Wij hopen desalniettemin dat een of meer organisaties zich zullen laten onderzoeken. Bedenk hoe mooi het zou kunnen zijn om aan de politiek te laten zien hoe goed een organisatie kan functioneren als zij een aantal jaren niet van bovenaf wordt herschikt of gereorganiseerd! Wij garanderen volstrekte anonimiteit en zullen uw organisatie in het onderzoek zodanig beschrijven dat niemand op basis daarvan in staat is uw antecedenten te achterhalen en u alsnog te gaan bestoken met rijksbeleid.